

SETKÁNÍ S KNIHOU

Pamatuj na smrt

Aleš Novotný

Metodiku zpracovala:

Mgr. Lucie Butkovová, ZŠ Paskov

Konzultace:

Mgr. Šárka Hrochová, ZŠ Paskov

Věková kategorie:

8. – 9. ročník

Zaměření (cíl, obsah) lekce:

Práce s textem předvídání, klíčová slova

Vyučovací předměty:

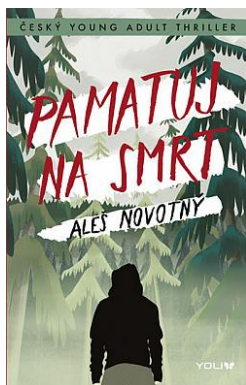
český jazyk

Bibliografie:

NOVOTNÝ, Aleš. *Pamatuj na smrt*. Yoli. Praha:
Euromedia Group, 2019. ISBN 978-80-7617-721-5.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Stručný obsah

Středoškoláci Adam a Martin vyrůstali u prarodičů v Praze. Teď se ale stěhují na maloměsto, k otci kriminalistovi, který se k nim léta nehlásil. Cestu k sobě s tátou hledají dost těžko, navíc si musí zvykat na novou školu a ne vždy kamarádské spolužáky. Než se ale stihnou trochu zabydlet, městem otřese starý zločin, na který se málem zapomnělo – v lese najdou tělo roky pohřešované dívky Sárky. Další vražda na sebe nedá dlouho čekat, a co hůř, s tou první zcela očividně souvisí. Mezi lidmi v městečku propuká nervozita a strach. Je totiž více než jasné, že vrahem je někdo z jeho obyvatel...

<https://www.databazeknih.cz/knihy/pamatuj-na-smrt-pamatuj-na-smrt-402605>

O autorovi

ALEŠ NOVOTNÝ se narodil 13. 1. 1990 ve Valticích. Vystudoval Střední školu pro knihkupce a nakladatelské pracovníky v Brně a později i obor geologie na MU. Psaní se věnuje od svých třinácti let.

Je autorem prvního českého young adult thrilleru *Pamatuj na smrt*, heavy contemporary young adult thrilleru *Zvěsti* a je také spoluautorem YA bestsellerové povídkové sbírky *Nejkrásnější dárek*. V nakladatelství Cosmopolis vydal v roce 2021 psychologické drama s prvky krimi *Šepot v bouři*, svou první knihu pro dospělé čtenáře. Dále napsal krimi thriller *To přichází děs* a přispěl též do e-zinu Sententias s povídkou *Bez milosti*.

Jeho nejnovějším počinem je new adult krimi thriller *Já, Smrt*, vydaný v YA edici nakladatelství Cosmopolis.

Čte převážně kriminálky, thrillery, horory, ale v poslední době i českou a světovou prózu. Je velkým fanouškem Gillian Flynnové, Tany Frenchové, Anthonyho Horowitza, R. L. Stina nebo J. K. Rowlingové.

<https://www.grada.cz/autor/defaultauthor/?authorid=9282>

„Co?“ nechápal otec a zpražil mě pohledem.

„Nehraj si na tátu.“ Nedíval jsem se na něj, jako bych mluvil sám k sobě.

„Celej život jsi tu pro nás nebyl, tak si teďka nehraj na tátu.“

Pokus se na základě tohoto krátkého úryvku charakterizovat hlavní postavy – co vše jsme se o nich dozvěděli, jaké jsou mezi nimi vztahy, kdy se příběh odehrává, v jakém čase.

3 postavy – otec Tomáš, bratři Martin (mladší, 15 let, student), Adam (starší bratr)

Vztahy – chladné, odtažité, otec je nevychoval, mezi bratry asi vztah dobrý

Prostředí – podle nářečí (celej) asi někde v Čechách

Čas – současnost (dotykový mobil)

Napište si možné otázky, které vás v souvislosti s ukázkou napadají:

např. Proč je otec nevychoval? A co se stalo, že se jim teď věnuje? Co je s matkou? Žije? Proč mu nechtějí říkat tati, ale oslovují jej jménem? Co se mezi nimi asi stalo?

Přečíst žákům na vysvětlenou:

Pan „Otec roku“ nás opustil, když mi byly čtyři a Martinovi tři. Máma se prý zhroutila a skončila v psychiatrické léčebně, kde jí byla diagnostikována psychická porucha. Nevím přesně, co se stalo pak, ale umřela. Ještě tentýž rok. Mě a Martina v podstatě vychovali mámini rodiče na předměstí Prahy. K sobě si nás vzal otec až teď, protože dědeček byl vážně nemocný a my bychom jinak skončili v dětském domově.

Zkuste předvídat, jaký mohl mít otec pro odchod od dětí důvod? Co za tím mohlo být? Možná pro vás bude důležitá informace, že otec je povoláním policista.

Žáci své nápady nemusí zapisovat, pouze je sdílíme ústně.

Poté přečteme větu z knihy, kterou vyslovil Adam, když se od otce dozvěděl pravý důvod, proč je opustil:

„MOŽNÁ NÁS TÁTA NEOPUSTIL, PROTOŽE NÁS NEMILOVAL DOST, ALE PROTOŽE NÁS MILOVAL PŘÍLIŠ.“

Myslíte si, že jste odhalili pravý důvod, proč otec syny opustil? Změnili byste teď svůj názor?

Můžeme žákům říci, že je chránil před masovým vrahem, který Martina unesl ve 4 letech, ale nezabil jej. Otec se o ně bál, protože se jim nepovedlo masového vraha najít, a proto se rozhodl, že výchovu svěří někomu jinému – rodičům manželky.

Ukázka č. 2

Str. 91

Než ale stačil otec nastartovat, zazvonil mu pracovní mobil. Bez okolků ho zvednul.

„Ano, Radku...? Jsem na rohu Sadařské a Protáhlé. Proč? Co se děje...? Hned? Počkej, co se stalo...? Panebože...”

Zbledl. Hlas se mu najednou třásl. „Hned tam budu.”

„Co se stalo?”

Otec chvíli mlčel, ale pak se otřásl a odpověděl mi: „Na kraji lesa se našlo tělo.”

...

Str. 98

Pouliční lampy, které jsme míjeli a v jejichž blikání dívčina tvář ožívala a zase zanikala, osvětlovaly chodníky poklidného a ničím nerušeného městečka. Všechno působilo pokojně, téměř idylicky. Světla v oknech se zataženými závěsy, ta mihotavá záře televizní obrazovky, pečlivě zastřižené trávníky, po nichž se válelo nakupené listí, stěsnané u zdí, kam jej zavály poryvy chladného větru; živé zelené nebo bílé latkové ploty, které kontrastovaly s černou oblohou. Všechno tonulo pod hlubokou vrstvou ticha, nepropustného a nesmiřitelného.

Nikdo z těch, kdo tu žijí své obyčejné a fádňí životy, ještě netušil, že v noci na okraji lesa někdo našel zakopanou a tlející kostru pohřešované dívky. Dnes o tom nikdo neví, ale zítra o tom bude vědět celý svět.

K jaké události pravděpodobně došlo? (k vraždě) Kdy k vraždě došlo? Zkuste vyhledat v textu. (Přesný čas nevíme, ale jelikož našli tlející kostru, bude to už před delší dobou – my víme, že jsou to 2 roky.)

Ukázka č. 3

Str. 125

Obrovský dům rodičů Sabiny Loukotové se rozkládal na severním konci městečka u okraje lesa. Mezi všemi těmi stromy působil impozantně. Ohraničoval ho tepaný plot a mezi litinovými tyčemi vstupní brány jsem viděl, jak se po zdech a střeše pne břečťan.

Hluk z domu dunivě doléhal ven, redukován na tupé dunění basů. Vzápětí ho prořízla jedna z hlasitých ran z plynového děla, které slouží na odehnání ptáků z nedalekých vinohradů a jež se samovolně odpaluje v pravidelných intervalech.

„Tak jdeme,” pobídl nás Marek.

...

Str. 142

Zastavil mě jakýsi kluk. Daniel, bráchův kámoš.

„Hele, ty jsi Adam.” Bylo to spíš konstatování než otázka.

„Jo. Co je?” Jeho výraz nevěstil nic dobrého.

„Martin zdrhl,” oznámil bázně.

„Jak zdrhl? Kam jako?” Tohle nebylo nic, co bych chtěl slyšet. Kdykoliv.

Kdekoliv. Ne teď. Ne tady.

„Někam do lesa, prostě moc pil a někdo do něj začal valit nějaký sračky, tak se naštvál a utekl do lesa. Byl dost státej a mlel něco o tom, jak má na hovno rodinu a všechno ho už sere.“

„Stalo se něco?“ zeptala se starostlivě Judita.

„Martin se opil a utekl někam do lesa, takže ho jdu hledat.“

Přikývla. „Počkej, seženu ostatní a pomůžeme ti.“

„Díky.“ Byl jsem jí vděčný. „Sejdeme se u okraje lesa vedle domu.“

Zkuste předvídat, jak se příběh bude dále odehrávat.

Str. 144

Když jsme vstoupili do lesa, obestřela nás absolutní tma, takže než si naše oči pozvolna přivykly, vynořoval se Filipův i Juditin hlas jakoby odnikud z temnoty. Příznačná atmosféra, přesně to, co chcete, když lezete do temného, nepřátelského lesa.

...

Str. 147

Ocitli jsme se na nehostinně vyhlížejícím palouku, kde nerostla téměř žádná tráva. Začal mě ovládat strach. Překvapivě ne o sebe. Kde jenom může být? Znam bráchu. Opilý může ublížit sobě i ostatním.

„Tak co teď?“ zeptala se Judita tak nějak všeobecně a všichni se tak nějak konkrétně podívali na mě.

„Budeme ještě chvíli hledat a pak uvidíme. Dáme si deadline o půlnoci,“ seznámil jsem je se svým plánem a v duchu si vynadal za slovo „deadline“. To jsem si mohl v téhle situaci odpustit. „Tak jdeme,“ utnul jsem svoje myšlenky rozhodně.

Vydali jsme se podél potoka, který se kroutil mezi spleťtými stromy, jež nám s hustými křovinami téměř zneprůchodnily trasu.

„Tam někdo je!“ vyhrkla najednou Judita.

Skutečně kousek od nás ležel někdo na zemi. Okamžitě jsem zrychlil a ostatní se mé zrychlené chůzi přizpůsobili. Byl to Martin. Vypadal, že je v bezvědomí.

Vyděšeně jsem doběhl blíž a sklonil se k němu.

„Martine! Brácho! Slyšíš mě?!“ Vytrvale jsem s ním cloumal. „Martine!“

Pomalu se probíral a dezorientovaně se rozhlížel.

„Co je? Kde to jsem?“ Syknul bolestí a mnul si temeno hlavy.

„Co se ti stalo?“

„Myslím, že mě někdo zezadu praštil.“ Měl pravdu. Na hlavě ve vlasech mu ulpěly kapky krve.

„Proč by to někdo dělal?“ naléhal jsem nervózně.

„Nevím,“ fňukl. „Pamatuju si, že jsem slyšel kroky... A pak tu ránu. Bylo to dost rychlý, nestihl jsem se ani otočit.“

„A co tě to napadlo utýct do lesa?“ rozohnil jsem se, i když jsem se stále třásl strachem.

„Nepřemýšlel jsem, byl jsem naštvanej, nechtěl jsem...“

„Slyšeli jste to? Ticho!“ zpozorněla Judita a automaticky zvedla do vzduchu ukazováček, jako v nějakém folk hororu.

Rozhostilo se ticho. Hluboké ticho prodchnuté napětím. Hádejte, jestli jsem měl nervy v pohodě.

A když ticho dostoupilo vrcholu, vyrazil ze tmy strašlivě dlouhý pronikavý výkřik.

Zkuste vydedukovat (předvídat), co se mohlo stát? Jak se bude příběh dál odvíjet? Dojde k další vraždě? Kdo mohl Martina zranit? Nebo si to udělal sám, aby něco zamaskoval, chtěl někoho zmást?

REFLEXE

Napiš 5 klíčových slov, která se váží přímo k této knize.

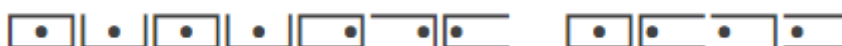
Napiš dle šifry název knihy PAST NA SMRT – úkol pro ostatní.

Vysvětli, co si představují pod běžným úslovím: „ Jaký otec, takový syn“, dále zkusit nahradit jiným příslovím s podobným významem (např. Jablko nepadá daleko od stromu).

Pracovní list

1. Vylušti hádanku:

A	B	C	D	E	F	G	H	CH
I	J	K	L	M	N	O	P	Q
R	S	T	U	V	W	X	Y	Z

Ukázka č. 1

„A jak bylo ve škole, Martine?“ Otec ve zpětném zrcátku pozoroval, jak se bratr uvelebil na zadním sedadle a zarputile se soustředil na svůj dotykový mobil.

„Normálka, jako vždycky,“ odpověděl monotónně, načež se předklonil mezi přední sedadla a naklonil se ke mně. „Hej, Adame, jdeš na tu akci k Loukotovým? Všichni o ní pořád mluví.“

„Nevím, ještě jsem nad tím nepřemýšlel,“ řekl jsem dutě.

„Můžu tam jít, Tomáši?“ zeptal se Martin dychtivě otce. „Je to už za pár týdnů a jde tam snad půlka školy.“

„Říkal jsem ti, ať mi říkáš tati. Můžeš, ale jen když půjde bratr,“ namítl otec. „Je ti patnáct, samotného tě nepustím.“

„Nedělej to,“ řekl jsem tiše, ale důrazně.

„Co?“ nechápal otec a zpražil mě pohledem.

„Nehraj si na tátu.“ Nedíval jsem se na něj, jako bych mluvil sám k sobě.

„Celej život jsi tu pro nás nebyl, tak si teďka nehraj na tátu.“

Ukázka č. 2

Než ale stačil otec nastartovat, zazvonil mu pracovní mobil. Bez okolků ho zvednul.

„Ano, Radku...? Jsem na rohu Sadařské a Protáhlé. Proč? Co se děje...? Hned? Počkej, co se stalo...? Panebože...“

Zbledl. Hlas se mu najednou třásl. „Hned tam budu.“

„Co se stalo?“

Otec chvíli mlčel, ale pak se otřásl a odpověděl mi: „Na kraji lesa se našlo tělo.“

...

Str. 98

Pouliční lampy, které jsme míjeli a v jejichž blikání dívčina tvář ožívala a zase zanikala, osvětlovaly chodníky poklidného a ničím nerušeného městečka. Všechno působilo pokojně, téměř idylicky. Světla v oknech se zataženými závěsy, ta mihotavá záře televizní obrazovky, pečlivě zastřižené trávníky, po nichž se válelo nakupené listí, stěsnané u zdí, kam jej zavály poryvy chladného větru; živé zelené nebo bílé laťkové ploty, které kontrastovaly s černou oblohou. Všechno tonulo pod hlubokou vrstvou ticha, nepropustného a nesmiřitelného.

Nikdo z těch, kdo tu žijí své obyčejné a fádní životy, ještě netušil, že v noci na okraji lesa někdo našel zakopanou a tlející kostru pohřešované dívky. Dnes o tom nikdo neví, ale zítra o tom bude vědět celý svět.

Ukázka č. 3

Obrovský dům rodičů Sabiny Loukotové se rozkládal na severním konci městečka u okraje lesa. Mezi všemi těmi stromy působil impozantně. Ohraničoval ho tepaný plot a mezi litinovými tyčemi vstupní brány jsem viděl, jak se po zdech a střeše pne břečťan.

Hluk z domu dunivě doléhal ven, redukovaný na tupé dunění basů. Vzápětí ho prořízla jedna z hlasitých ran z plynového děla, které slouží na odehnání ptáků z nedalekých vinogradů a jež se samovolně odpaluje v pravidelných intervalech.

„Tak jdeme,“ pobídl nás Marek.

...

Str. 142

Zastavil mě jakýsi kluk. Daniel, bráchův kámoš.

„Hele, ty jsi Adam.“ Bylo to spíš konstatování než otázka.

„Jo. Co je?“ Jeho výraz nevěstil nic dobrého.

„Martin zdrhl,“ oznámil bázlivě.

„Jak zdrhl? Kam jako?“ Tohle nebylo nic, co bych chtěl slyšet. Kdykoliv.

Kdekoliv. Ne teď. Ne tady.

„Někam do lesa, prostě moc pil a někdo do něj začal valit nějaký sračky, tak se naštvál a utekl do lesa. Byl dost státej a mlel něco o tom, jak má na hovno rodinu a všechno ho už sere.“

„Stalo se něco?“ zeptala se starostlivě Judita.

„Martin se opil a utekl někam do lesa, takže ho jdu hledat.“

Přikývla. „Počkej, seženu ostatní a pomůžeme ti.“

„Díky.“ Byl jsem jí vděčný. „Sejdeme se u okraje lesa vedle domu.“